Ruralni turizam na području Grada Velike Gorice

Modrić, Luka

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:217:103374

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Luka Modrić

Ruralni turizam na području Grada Velike Gorice

Prvostupnički rad

Mentor: prof. dr. sc. Vuk Trvtko Opačić
Ocjena: _____
Potpis: _____
Zagreb, 2022.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Prvostupnički rad

Ruralni turizam na području Grada Velike Gorice

Luka Modrić

Izvadak: Ruralni turizam na području Grada Velike Gorice neistražena je tema. Turizam je kroz povijest uvijek bio najprofitabilnija grana gospodarstva, samim time se turizam kroz cijelu Republiku Hrvatsku razvija brzo. Nažalost ruralni turizam je u većem dijelu Hrvatske ostao zaboravljen i nerazvijen. Ovaj rad pokušava približiti stanje ruralnog turizma na području Grada Velike Gorice i analizirati njegovo stanje. U prvom dijelu rada sagledat ćemo prirodno-geografske i društveno-geografske faktore atrakcijske osnove. Dalje analizirati ćemo stanje turističkog prometa i smještajnih kapaciteta grada, a nakraju rada ćemo kroz intervju i SWOT analizu prikazati sa koji problemima i prednostima se nose vlasnici turistički lokaliteta.

22 stranica, 7 grafičkih priloga, 3 tablica, 35 bibliografskih referenci; izvornik na hrvatskom jeziku

Ključne riječi: turizam, ruralni turizam, Grad Velika Gorica, Turopolje

Voditelj: prof. dr. sc. Vuk Tvrtko Opačić

Tema prihvaćena: 18. 2. 2021.

Datum obrane: 24. 2. 2022.

Rad je pohranjen u Središnjoj geografskoj knjižnici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Marulićev trg 19, Zagreb, Hrvatska.

BASIC DOCUMENTATION CARD

University of Zagreb
Faculty of Science
Department of Geography

Undergraduate Thesis

Rural tourism in the area of the City of Velika Gorica

Luka Modrić

Abstract: Rural tourism in the area of the City of Velika Gorica is a forgotten topic. Tourism throughout history has been one of the most profitable branches of the economy, and with that tourism has developed rapidly throughout Republic of Croatia. Unfortunately, rural tourism was left forgotten and underdeveloped in most part of Croatia. This paper is going to try to breach the gap in knowledge of rural tourism in the area of the City of Velika Gorica and analyze its state. In the first part of the paper, we will look et natural-geographic and socio-geographic factors. Next, we will analyze state of tourist traffic and accommodation capacities and in the end trough interview and SWOT analyze we will see what are the problems and what are the advantages of the owners of tourist attractions.

22 pages, 7 figures, 3 tables, 35 references; original in Croatian

Keywords: tourism, rural tourism, City of Velika Gorica, Turopolje

Supervisor: Vuk Tvrtko Opačić, PhD, Full Professor

UndergraduateThesis title accepted: 18/02/2021

Undergraduate Thesis defense: 24/02/2022

Thesis deposited in Central Geographic Library, Faculty of Science, University of Zagreb, Marulićev trg 19, Zagreb, Croatia

SADRŽAJ

1. UVOD……1
1.1.Područje istraživanja…….2
1.2.Turističkogeografski položaj……..3
1.2.1. Cestovni promet…….……...…….3
1.2.2. Željeznički promet…….…….3
1.2.3. Zračni promet…….4
2. METODOLOGIJA I CILJ RADA……..4
3. PREGLED LITERATURE ……4
4. ATRAKCIJSKA OSNOVA RURALNOG TURIZMA GRADA VELIKE GORICE...4
4.1.Prirodno-geografski faktori …….5
4.1.1. Klima ……..……..5
4.1.2. Reljef ……6
4.1.3. Hidrogeografski elementi ……..……6
4.1.4. Flora i fauna ……..6
4.1.5. Zaštićena prirodna područja …….……6
4.2.Društveno-geografski faktori …….……7
4.2.1. Kulturno-povijesni spomenici ……...……7
4.2.2. Kultura života i rad ……...…….7
4.2.3. Manifestacije ……..……8
5. SMJEŠTAJNI KAPACITETI I TURISTIČKI PROMET GRADA VELIKE GORICE……..9
6. RAZVOJ RURALNOG TURIZMA ……..……..15
6.1.Pregled ruralnog turizma u Gradu Velika Gorica …….……15
6.1.1. Izleti …….15
6.1.2. Kulturni turizam …….…….16
6.1.3. Vjerski turizam ……16
6.1.4. Planinarenje, izviđaštvo i cikloturizam ……16
6.1.5. Lov i ribolov……..……17
6.1.6. Rekreacija……17
6.1.7. Izletišta ……17
6.2.Analiza ruralnog turizma …….……18
7. SWOT ANALIZA……..……20
7.1.Snaga (eng. *Strenghts*)……..……20

7.2.Slabosti (eng. *Weaknesses*)……..…….20
7.3.Prilike (eng. *Opportunities*)……...……21
7.4.Prijetnje (eng. *Threaths*) ……..……21
8. ZAKLJUČAK……...22
LITERATURA……23
IZVORI……...24
PRILOZI……..V

1. UVOD

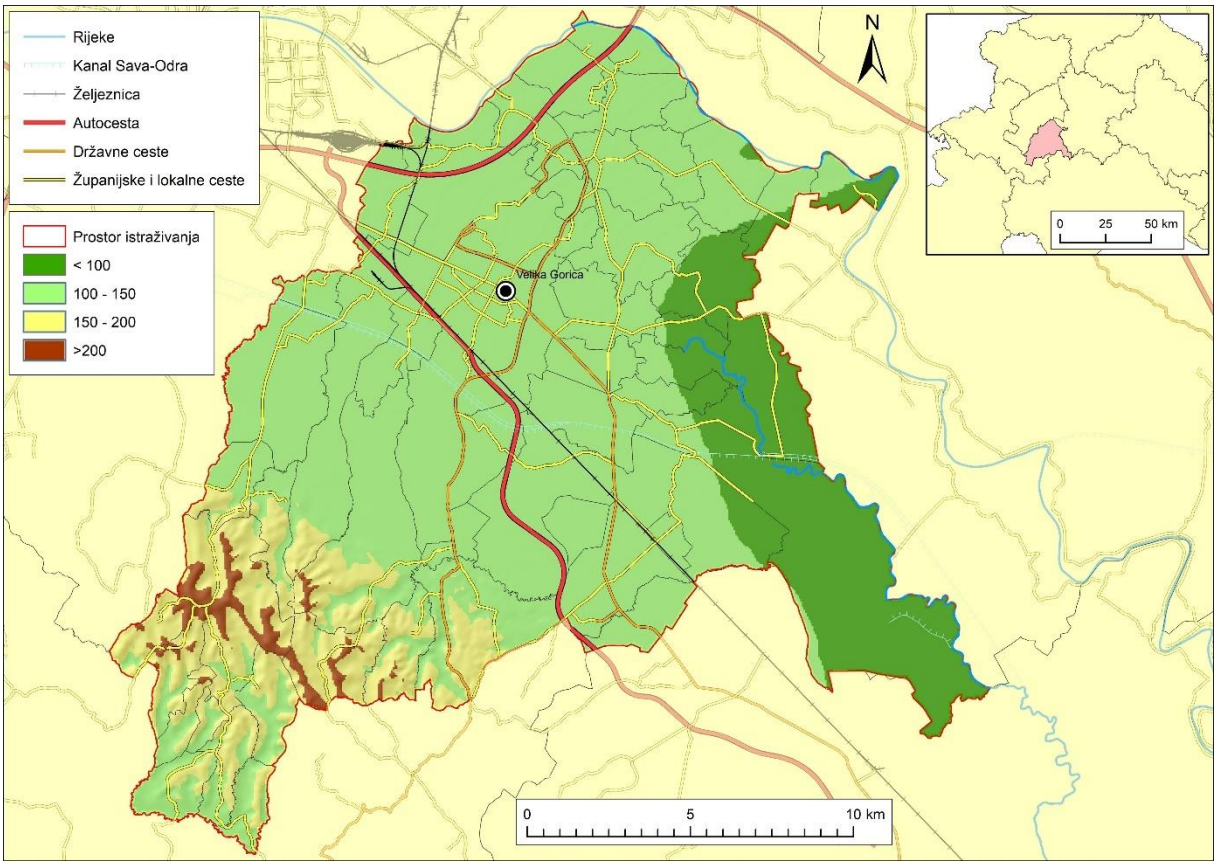
Turizam danas u cijelome svijetu predstavlja jednu od gravidnih grana gospodarstva. Turizam koji se kroz povijest razvijao kao uglavnom luksuz i bio moguć samo visoko i dobro stojećem sloju građanstva, danas se razvio u jednu od osnovnih potreba cijeloga puka. Od slabije stojećih pa sve do dobro stojećih slojeva stanovništva turizam je našao svoje mjesto u našim životima. Turizam u Hrvatskoj se počeo razvijati još krajem 19. stoljeća primarno kao zimovališta i termalna kupališta na Opatijskoj rivijeri. Danas Turizam u Hrvatskoj doseže nove granice. Prema podacima iz 2020. godine u turizmu je bilo zaposleno 24 861 zaposlenik te je udio turizma u BDP-u Republike Hrvatske iznosio ogromnih 19,5 % (Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, 2020.). Iako turizam u Hrvatskoj je jedna od najbolje razvijenih gospodarskih grana iz njega također proizlaze neke mane koje se mogu vidjeti. Kao prvo turizam u Hrvatskoj većinom se bazira na turizam „sunaca i mora“, što je i logično s obzirom na ljepotu jadranske obale, ali tu se također skriva i jedan problem, a on je da u slučaju loše klimatske godine prihodi od turizma značajno opadaju. Drugi veliki problem na koji nailazimo je taj da se u Hrvatskoj ostale vrste turizma jako slabo razvijaju. Jedna od tih vrsta turizma je i ruralni turizam kojim ćemo se baviti u ovome radu.

Za razliku od turizma „sunca i mora“ ruralni turizam u Hrvatskoj je morao proći trnoviti put. Za razliku od turizma „sunca i mora“ koji se praktički sam reklamira i nameće kao glavna turistička grana u Hrvatskoj ruralni turizam se našao na križanju, hoće li se razviti ili neće. Ruralni turizam se počeo razvijati toko 1950-ih godina kao grana turizma čiji je glavni cilj bio revitalizacija ruralnog područja (Lukić, 2002.). U Hrvatskoj ruralni turizam se počeo razvijati nakon Domovinskog rata (1991.-1995.), a glavni cilj bio je etabliranje ruralnog turizma u Hrvatskoj na kartu Europe. Glavna područja razvoja ruralnog turizma u Hrvatskoj bila su Slavonija i Baranja, Međimurje i Istra. Svaka odi tih područja ima nešto novo i zanimljivo za ponuditi (Grgić i dr., 2017.).

Ruralni turizam mijenjao je svoje značenje kroz godine i samim razvojem turističke grane. Danas ruralni turizam smatramo svim vrstama turizma koji se odvija na ruralnom području, to može biti cikloturizam, sportski i rekreacijski turizam, eko-turizam, agrarni turizam, etno-gastronomski turizam i tako dalje (Irshad, 2010.). Ruralni turizam svoju posebnost također vuče iz toga što za razliku o većine ostalih grana turizma glavni cilj ruralnog turizma je očuvanje prirodne ljepote te iskorištavanje već postojećih objekata i građevina kao bazu svojih turističkih usluga (Demonja i Baćac, 2013.).

1.1 Područje istraživanja

Područje istraživanja ovoga rada je područje Grada Velike Gorice. Grad Velika Gorica nalazi se u južnom dijelu Zagrebačke županije svega 15-ak kilometara od glavnoga grada Zagreba što Veliku Goricu stavlja u odličan geografski položaj. Grad se smjestio u povijesnoj Turopoljskoj regiji. Sam grad kao jedinica lokalne samouprave sastoji se od 58 naselja: Bapča, Bukovčak, Buševec, Cerovski Vrh, Cvetković, Brdo, Črnkovec, Čička Poljana, Donja Lomnica Donje Podotočje, Drenj Šćitarjevsko, Dubranec, Gornja Lomnica, Gornje Podotočje, Gradići, Gudci, Gustelnica, Jagodno, Jerebić, Ključić Brdo, Kobilić, Kozjača, Kuče, Lazi Turopoljski, Lazina Čička, LLekneno, Lukavec, Mala Buna, Mala Kosnica, Markuševec, Turopoljski Mičevec, Mraclin, Novaki Šćitarjevski, Novo Čiče, Obrezina, Ogulinec, Okuje, Petina, Petravec, Petrovina Turopoljska, Prvonožina, Rakitovec, Ribnica, Sasi, Selnica Šćitarjevska, Sop Bukevski, Staro Čiče, Strmec Bukevski, Ščitarjevo, Šiljakovina, Trnje, Turopolje, Velika Buna, Velika Gorica, Velika Kosnica, Velika Mlaka, Vukomerić, Vukovina i Zablatje Posavsko čija se površina prostire na 328,66 km^2 (sl. 1.).

Slika 1.: Položaj Grada Velike Gorice

Izvor: DGU, 2016.; DZS, 2013.; Geofabrik, 2022.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine na području Grada Velike Gorice ukupno živi 63 517 stanovnika od kojih u samom naselju Velika Gorica živi 31 553 stanovnika. Najveće naselje van Velike Gorice je naselje Velika Mlaka sa 3 334 stanovnika te još 8 naselja koja imaju preko 1 000 stanovnika dok je kod ostalih 48 taj broj manji od 1 000 (Državni zavod za Statistiku, 2022.). Iz ovih podataka visimo da gustoća naseljenosti Grada Velike Gorice iznosi 193,26 st/km^2 što je više od prosjeka Republike Hrvatske.

1.2 Turističkogeografski položaj

Grad Velika Gorica nalazi se na odličnom geoprometnom položaju zbog blizine glavnoga grada Zagreba, ali i zbog blizine grada Siska koji se nalazi južno od Velike Gorice te Velika Gorica predstavlja poveznicu između Siska i Zagreba.

1.2.1 Cestovni promet

Cestovni promet od najveće je važnosti Gradu Velikoj Gorici. Okosnicu cestovnog pometa čini državna cesta D-30 Čvor Buzin – Velika Gorica – Petrinja – Hrvatska Kosnica – granica Republike Bosne i Hercegovine. Ovaj prometni pravac od iznimne je važnosti jer povezuje Veliku Goricu sa gradom Zagrebom, a s time i povezuje Zagreb sa većim dijelom Sisačko-moslavačke županije. Ovdje također treba spomenuti i autocestu A-11 Zagreb – Sisak koja je u izgradnji čiji je cilj zamjena i smanjenje prometa na cesti D-30. Velika važnost se pridodaje i autocesti A-3 Bregana – Zagreb – Slavonski Brod – Bajakovo koja prolazi sjevernim dijelom Grada Velike Gorice (Živoder i dr., 2012.).

Veliku važnost kod cestovnog prometa treba pridodati javnom prijevoz. Na području Grada Velike Gorice autobusni promet većim djelom prometuje ZET sa 16 linija te od 2022. godine Autoturist sa 4 linije kojima se spajaju sva naselja sa Velikom Goricom (gorica.hr, 2022.).

1.2.2 Željeznički promet

Na području Grada Velike Gorice trenutno postoje samo dvije željezničke pruge od kojih je samo jedna trenutno aktivna za putnički promet. Pruga Zagreb – Velika Gorica – Sisak – Sunja glavna je okosnica željezničkog prometa na području Velike Gorice. Veliki problem željezničkog prometa na području Grada Velike Gorice je u tome što pruga Zagreb – Velika Gorica – Sisak – Sunja je jedno tračna što ograničava broj vlakova koji mogu njome voziti. Pruga je u odličnome stanju te vlakovi imaju ograničenje od 130 km/h. Tom prugom dnevno prolazi 30 vlakova (HZPP, 2022.).

1.2.3 Zračni promet

Na području Velike Gorice nalazimo i Međunarodnu zračnu luku Franjo Tuđman, glavu zračnu luku u Republici Hrvatskoj. Zračna luka Franjo Tuđman daje Velikoj Gorici izuzetnu važnost po pitanju geoprometne važnosti jer svi letovi slijeću na nju. Kroz zračnu luku Velika Gorica povezana je sa 46 destinacija, a 2021. godine kroz zračnu luku prošlo je 1 404 478 putnika (ZAG, 2022.). Ovdje treba spomenuti i letjelište Buševec kao lokacija za zaljubljnike u letenja gdje imaju mogućnost vidjeti grad iz ptičje perspektive.

2. METODOLOGIJA I CILJ RADA

Cilj ovog prvostupničkog rada biti će analiza i stanje ruralnog turizma na području Grada Velike Gorice te mogućnosti razvoja istog. Za izradu ovog rada obavljeno je terensko istraživanje putem intervjua sa vlasnicima turističkih objekata koji su napravljeni u rujnu 2021. godine. Uz terensko istraživanje analizirani su i stručni radovi te podaci dostupni od strane turističke zajednice te je napravljena SWOT analiza.

3. PREGLED LITERATURE

Ruralni turizam posljednjih 10-ak godina postao je jedna vrlo zanimljiva tema i tema na koju su napisani mnogi stručni radovi koji se bave nizom stajališta i tema. Nažalost radova na području Grada Velike Gorice ima jako malo, a to su uglavnom diplomski i prvostupnički radovi te iz toga možemo zaključiti da ruralni turizam na ovom području je tek u začecima i još se treba razviti. Veliki problem koji proizlazi iz ovoga je da većina radova koji obuhvaćaju temu turizma na području Grada Velike Gorice su uglavnom strateški planovi izrađeni od strane Instituta za turizam koji se bave razvitkom cjelokupnog turizma ne specifično ruralnog turizma kao što možemo vidjeti iz *Strategije turističkog razvoja grada Velike Gorice s akcijskim planom* iz 2012. godine.

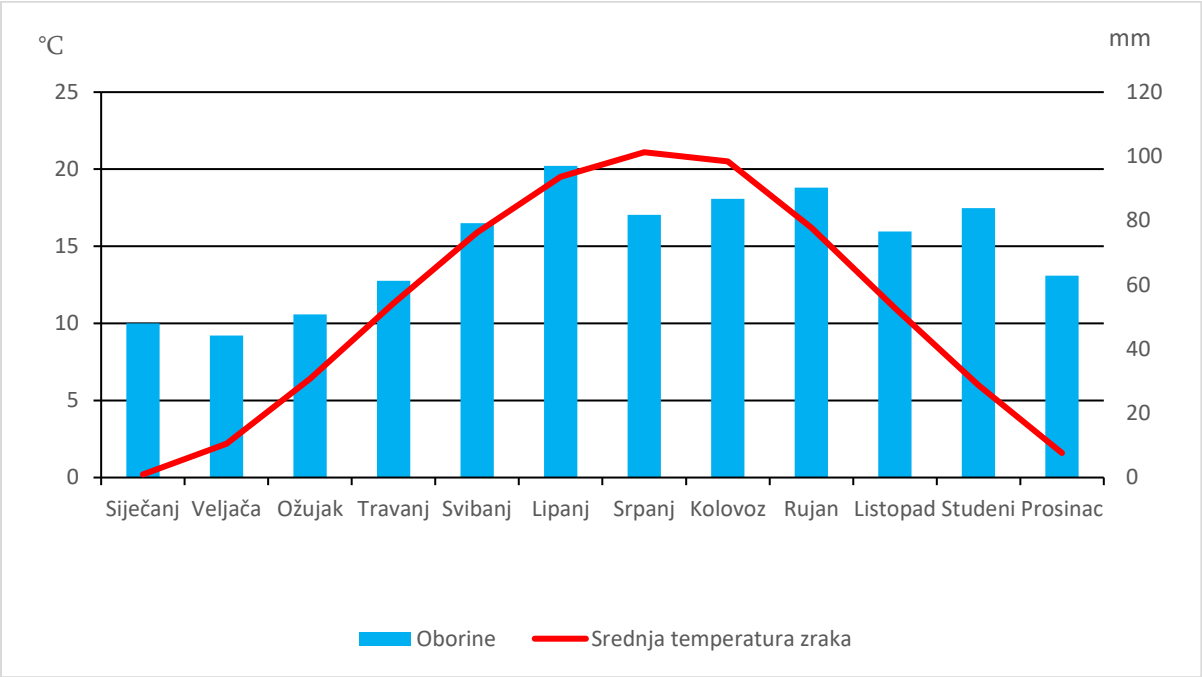
4. ATRAKCIJSKA OSNOVA RURALNOG TURIZMA GRADA VELIKE GORICE

Atrakcijska osnova svake vrste turizma bazirana je i dijeli se na dvije vrste faktora, a to su prirodno geografski faktori kao što su klima, reljef hidrogeografski elementi flora i fauna te zaštićena područja te na društveno-geografske faktore kao što su kulturno-povijesni spomenici, kultura života i rada, manifestacije i drugi.

4.1 Prirodno-geografski faktori

4.1.1 Klima

Klima predstavlja najvažniji faktor atrakcijske osnove nekoga područja. Tako i u ruralnom turizmu čiji je glavni cilj i misao obitavanje u prirodi i provođenje vremena na otvorenom, klima ima važan utjecaja na razvoj istog. Klima na području Grada Velike Gorice je kao i u većem dijelu Hrvatske umjereno topla vlažna klima sa toplim ljetima (Köppenova klasifikacija Cfb).

Slika 2. Klimatski dijagram grada Zagreba

Izvor: DHMZ, 2022.

Pošto Grad Velika Gorica nema svoju meteorološku stanicu za pregled klime služimo se podacima za grada Zagreb, a zbog relativne blizine dvaju gradova podaci su točni, a greške zanemarive. Iz slike 2. možemo vidjeti stanje klime na području grada Velike Gorice gdje vidimo da je u prosijeku najtopliji mjesec je Srpanj sa prosječnom temperaturom od 21.1 °C, a najhladniji mjesec je mjesec Siječanj sa prosječnom temperaturom od svega 0,2 °C. Što se tiče oborina prosječna godišnja količina oborina iznosi 863 mm, gdje je najkišovitiji mjesec je mjesec Lipanj sa 97 mm padalina dok Veljača ima samo 44 mm padalina.

4.1.2 Reljef

Na području Velike Gorice velikom većinom prevladava nizinski reljef turopoljske ravnice. Prosječna nadmorska visina ovoga područja kreće se između 100 i 200 m nadmorske visine. Na samome jugozapadu Grada Velike Gorice nalazimo na brežuljke Vukomeričkih gorica, prosječne nadmorske visine u iznosu od 200 m do 500m, koji pridodaju diverzifikaciji pretežno ravničarskog kraja. Područje turopoljske ravnice djelomično se nalazi na plodnom tlu, a djelomično na močvarnom tlu (Živoder i dr., 2012.).

4.1.3 Hidrogeografski elementi

Na području Grada Velike Gorice pronalazimo dva važna riječna tijela. Jedno je rijeka Sava koja prolazi sjevernom granicom grada, a druga je rijeka Odra koja prolazi kroz smo područje grada. Veliku važnost ovdje treba pridodati i kanalu Sava-Odra koji služi kao zaštita od poplava u velikogoričkom kraju. Sam kanal u sustav zaštite od poplava uključen je 1979. godine (Šterc, 1979.)

Osim rijeka ovdje pronalazimo i nekoliko umjetnih jezera šoderica, čija je glavana svrha izvlačenje šljunka, kao što su jezero Čiče, najveće od svih, te dva manja jezera, jezero Ježevo i jezero Vukovina. Ova jezera također su i osnova kupališnog turizma na području Grada Velike Gorice te postoje planovi za uređenje istih i njihovu potpunu valorizaciju (Živoder i dr., 2012.)

4.1.4 Flora i fauna

Flora i fauna velikogoričkog kraja izuzetno je bogata što pridonosi atraktivnosti ovoga područja. Velika Gorica je dugo vremena savršeno mjesto za dolazak ljubitelja ptica koji imaju prilike vidjeti više od 220 vrsta različitih ptica, za ribolovce u rijekama pronalazimo 22 vrste ribe, a za ljubitelje biljaka ovo područje dom je 450 vrsta u kojima se ističu hrast lužnjak kao posebna vrsta atrakcije (TZVG, 2022a.). Jedna od posebnih atrakcija ovoga prostora nalazimo na jugu Grada Velike Gorice gdje zajedno sa općinom Lekenik dijelimo područje Turopoljskog luga koji spada pod okrilje NATURE 2000.

4.1.5 Zaštićena prirodna područja

Na području Grada Velike Gorice pronalazimo samo dva zaštićena prirodna područja koja spadaju pod okrilje NATURE 2000, a to su Turopoljski lug koji se nalazi na samo južnom dijelu područja i koji se dijeli zajedno sa općinom Lekenik i stari hrast lužnjak koji se nalazi u dvorištu Područne škole Rakitovec.

4.2 Društveno-geografski faktori

4.2.1 Kulturno-povijesni spomenici

Grad Velika Gorica kao i cijela turopoljska regija bogata je poviješću i kulturnim dobrima. Zato ne mora biti iznenađujuće da se veliki broj turističkih posjetitelje odlučuje posjetiti ovaj kraj kako bi se bolje upoznali sa njegovom dugom i zanimljivom poviješću.

Jedna od glavnih turističkih atrakcija ovoga područja su svakako „Vrata od krča“. To su vrata izgrađena 1779. godine, originalno od drveta, danas od dva betonska stupa, koja su izgrađena u čast ljudskome radu. Područje južno od Velike Gorice bilo je pod šumskim pokrovom, Turopoljskim lugom, te za potrebe širenja naseljivog prostora i izgradnju stambenih objekata šuma je bila krčena. Danas vrata koja se nalaze u Turopoljskom lugu predstavljaju poveznicu i suživot između čovjeka i prirode u turopoljskom kraj (TZVG, 2022b.).

Važan spomenik i atrakcija ovoga područja također je i stari grad Lukavec koji predstavlja jedinu obrambenu utvrdu na području cijelog Turopolja. Prvo spominjanje utvrde pronalazimo još 1256. godine, a danas stari grad Lukavec predstavlja izraziti ponos svih stanovnika Turopolja. Zanimljivo je da se radnja romana Marije Jurić-Zagorke, Kći Lotršćaka, djelomično smjestila na području Turopolja i staroga grada Lukavca. Stari grad Lukavec danas je često posjećivana lokacija pogotovo u vrijeme blagdana sv. Jurja, 23. travanj, kada se u njemu održavaju jurjevske svečanosti (TZVG, 2022c.).

Vjerojatno najpoznatija lokacija na području Grada Velike Gorice je definitivno arheološko nalazište Andautonija, u blizini naselja Šćitarjeva. Audauntonia su ostaci staroga Rimskoga grada iz 1. – 4. stoljeća. Grad je očuvan u odličnom stanju te predstavlja savršeni lokalitet za posijete školarcima i zaljubljenicima u Rimsko razdoblje, ali i za svakoga koji želi naučiti o povijesti Rimskog carstava i njegovog utjecaja na području Grada Velike Gorice (TZVG,2022d.).

4.2.2 Kultura život i rada

Način života na području Grada Velike Gorice tipičan je načinu života u većini ruralnih područja središnje i istočne Hrvatske. Iako se kroz stoljeća način života u ruralnim krajevima mijenja, na ovome području svugdje vidimo povijest ovoga kraja, od načina života koji je očuvan od strane kulturno umjetničkih društava pa sve do drvenog graditeljstva po čemu je ovaj kraj poznat.

Kulturno umjetnička društva danas predstavljaju posebnu vrstu atrakcije koja donosi i uvodi nas u način života seljaka i plemića koji su živjeli na ovome području. Na ovom području aktivno je veliki broj KUD-ova, a najpoznatiji su KUD Seljačka Sloga Buševec koji ima i

internacionalnu prepoznatljivost, više puta su bili na smotri KUD-ova u Rusiji, te KUD Dučec iz Mraclina koji je jedan od poznatijih KUD-ova na ovome području.

Veliku važnost u ovome području treba pridodati drvenom graditeljstvu. Kao što je već ranije rečeno stanovnici ovoga područja naučili su živjeti sa prirodom i koristiti resurse koji im priroda daje. Pa tako jedan od najšire dostupnih resursa bilo je drvo pa se na ovome području drveno graditeljstvo jako razvilo. Uz hiže, jednokatne drvene kuče za život, koje su strašno široko rasprostranjene na području grada, također treba spomenuti čardake koji su prije podizanja nasipa u 19. stoljeću bili primarni način gradnje kuća. Čardak je kuća sa dva kata u kojoj je prizemlje bilo za nastambu životinja, a gornji kat za ljudsko stanovanje. Čardaci su danas posebna vrsta atrakcije jer prikazuju način na koji su se stanovnici ovoga kraja nosili sa prirodom. Najljepše primjere čardaka možemo pronaći u naselju Mraclin (TZVG, 2022e).

Osim čardaka kao primjera života seljaka, život imućnih se također odvijao u drvenim građevinama koje su se zvale kurije. Nažalost velebne građevine kao što su kurije izuzetno je teško očuvati i danas na području grada očuvane su samo dvije, a to su kurija Modić-Bedeković u Donjoj Lomnici, koja je od 1972. godine zaštićena kao spomenik kulture te kurija Alapić u Vukovini koja nije očuvana u najboljem stanju, ali predstavlja atrakciju turističkim posjetiteljima (TZVG,2022e).

Posljednja, a i najljepša vrsta drvene građevine su drvene kapele koje se također nazivaju i „Drvenim ljepoticama Turopolja“. Na samo području grada pronalazimo 10 drvenih kapelica koje su i meta mnogih posjetitelja i vjerskih turista. Dvije najvažnije kapele ovoga područja svakoa su kapela Sv. Barbare u Veliko Mlaci, koja je najljepši primjer drvenog baroknog sakralnog graditeljstva u Sjevernoj Hrvatskoj te kapela Svetog Ivana Krstitelja u Buševcu koje se smatra jednom od najstarijih očuvanih drvenih kapela na području Hrvatske te je poslužila kao uzorak za izgradnju ostalih kapela na ovome području (TZVG, 2022e). Zanimljivost kod nje je u tome što je cijela kapela sagrađena bez upotrebe čavala.

4.2.3 Manifestacije

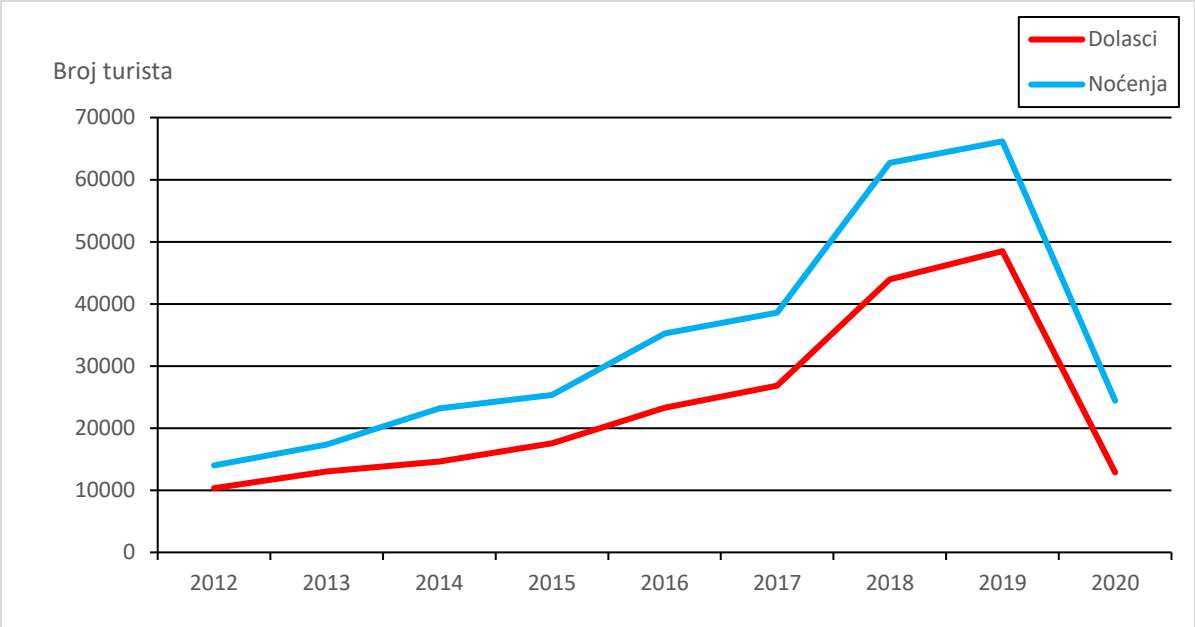
Što se tiče samih manifestacije ruralni dio grada nažalost ispašta. Iako bogat program postoji u KUD-ovima koji redovno održavaju svoje nastupe pravih organiziranih manifestacija koje bi privukle veliki broj turista je jako malo. Trenutno u planu i programu postoje samo dvije manifestacije koje se održavaju van samog naselja Velika Gorica, a to su održavanje Jurjeva u Mičevcu i starom gradu Lukavcu koji je obogaćen nastupima kulturno umjetničkih društava i paljenjem jurijevskih krijesova (TZVG, 2022f). Druga manifestacija koja može zaintersirati

turiste definitivno je „Perunfest“ festival zaboravljenih priča i narodnih predaja koji se tradicionalno odvija u starom gradu Lukavcu u tokom rujna (TZVG, 2022g).

5. SMJEŠTAJNI KAPACITETI I TURISTIČKI PROMET GRADA VELIKE GORICE

Kako bismo analizirali stanje turizma na području Grada Velike Gorice u obzir uzimamo nekoliko faktora turističke analize, a to su (1) analiza dolazaka i noćenja, (2) analiza vremena boravka turista na području grada, (3) analiza stranih i domaćih turista koji posjećuju grad, (4) analiza smještajnih kapaciteta. Nažalost turistička zajednica grada Velike Gorice ne vodi odvojenu statistiku po broju turističkih posjeta u samome naselju Velika Gorica i u ostalim naseljima koji ju okružuju već vodi unificiranu statistiku te ćemo stoga za potrebe ovoga rada koristiti tu unificiranu statistiku.

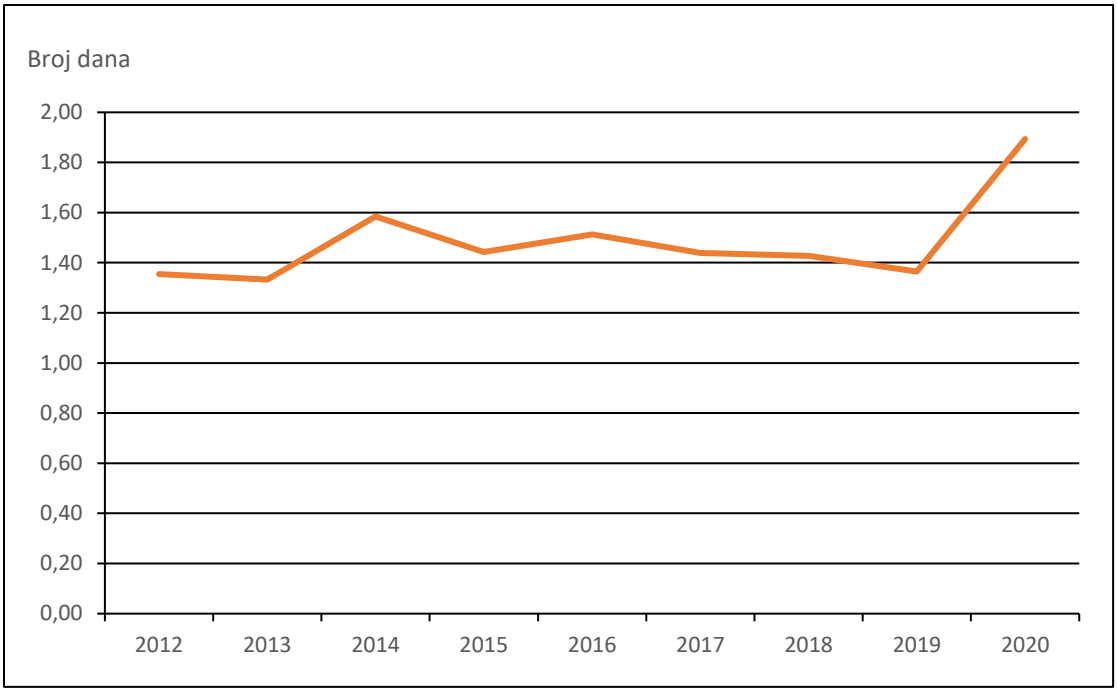
Za analizu turističkih dolazaka i noćenja korišteni su podaci prikupljeni od strane TZVG u periodu od 2012. godine do 2020. godine, ovdje treba spomenuti da se od 2016 godine TZVG počinje služiti sustavom e-visitor za prijavu i prikupljanje podataka o turističkim dolascima. Kao što možemo vidjeti iz slike 3. grad bilježi blagi porast broja dolazaka i noćenja sve do 2018. godine kada dolazi do buma turistički posjeta ovome području. Ovaj bum možemo povezati sa općenitim bumom Hrvatskog turizama koji je doživljen 2018. godine. Naravno na slici također vidimo i ogroman pad 2020. godine koji je prouzročila pandemija COVID-19 virusa koji je naštetio ne samo turizmu Velike Gorice već i turizmu cijele Republike Hrvatske. Najveći broj turistički dolazaka bilježimo u 2019. godini kada je grad posjetilo 48 489 turista, a noćenja su bila na rekordnoj razini od 66 161 noćenje.

Slika 3. Dolasci noćenja turista u Grad Veliku Goricu 2012. – 2020. godine

Izvor: Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2021.

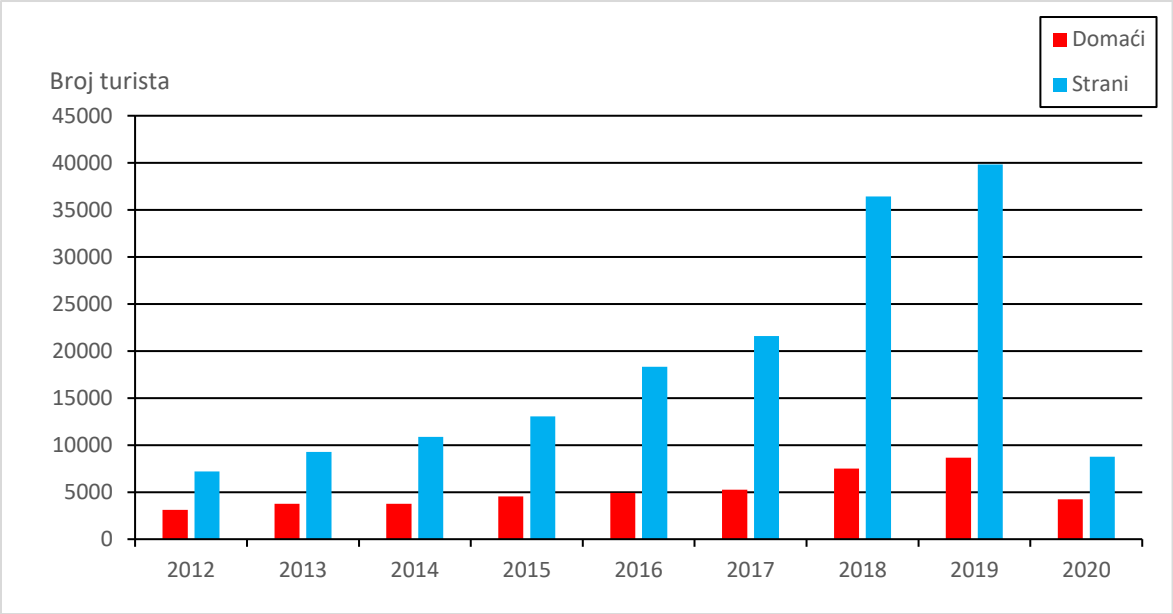
Što se tiče samog broja dana provedenih na području Grada, turisti se prosjeku zadržavaju svega 1,4 dana što ukazuje na jak utjecaj jednodnevnih izleta u grad što odgovara percepciji grada kao prirodne oaze za odlazak iz Zagreba i uživanja u prirodi. Kao što možemo vidjeti iz slike 4 utjecaj COVID-19 pandemije uzrokovala je malu promjenu u broju provedenih dan na području grada sa 1,4 na 1,9 što ukazuje na jak utjecaj vikendaštva i vikend turizma koji cvijeta u uvjetima pandemije gdje si turist može unajmiti kuću u prirodi i odmoriti se od grada.

Slika 4. Prosječni boravak turista u Gradu Velikoj Gorici od 2012. – 2020. godine

Izvor: Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2021.

Analizom stranih i domaći turista tek možemo shvatiti ogroman utjecaj koji Međunarodne zračne luke Franjo Tuđman ima na turizam Grada Velike Gorice. Kao što vidimo sa slike 5 broj stranih turista na području grada je u prosjeku 3 do 4 puta veći u odnosu na broj domaćih turista. Naravno tu ne treba zaboraviti da velik broj dolaznih turista posjećuju samo naselje Velika Gorica te rijetko odlaze u danje istraživanje već odlaze dalje do njihove finalne lokacije koje je u većini slučajeva grad Zagreb.

Slika 5. Turistički dolasci prema podrijetlu u Gradu Velika Gorica od 2012. do 2020. godine
Izvor: Turistička zajednica Grada Velika Gorica, 2021.

Analizom smještajnih kapaciteta Grada Velike Gorice možemo uočiti postepeni rast broja objekata i postelja za smještaj turističkih posjetitelja. Kao što možemo vidjeti iz tablice 1 vidimo nagli rast broja objekata i postelja sa uvodom sustava e-visitor 2016. godine gdje je broj objekata sa 25 skočio na 43, a broj postelja sa 267 na 377 koji je doživio još veći porast godinu dana kasnije na 541 broj postelja. Danas na području grada funkcionira 83 objekta sa 773 postelje za prihvat turista.

Tablica 1. Broj objekata i postelja na području Grada Velike Gorice od 2012. do 2020. godine

Godina	Broj objekata	Broj postelja
2012	13	197
2013	13	197
2014	19	234
2015	25	267
2016	43	377
2017	57	541
2018	73	712
2019	85	769
2020	83	773

Izvor: Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2021.

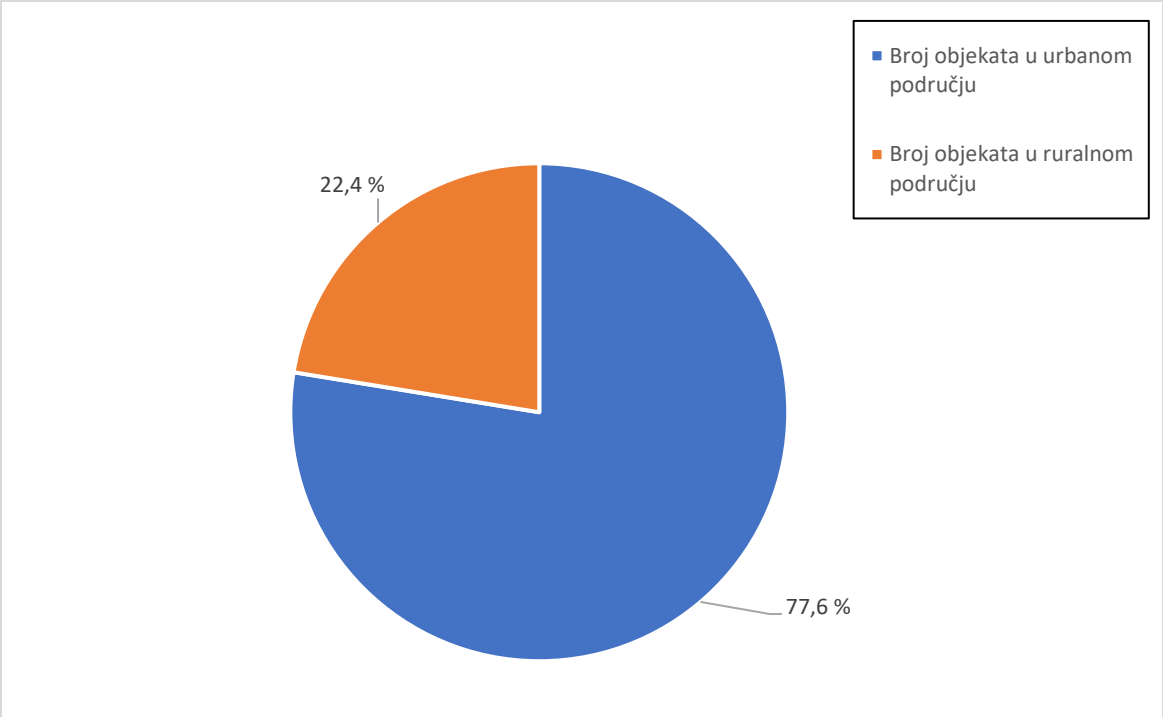
Ovdje također možemo sagledati i podatke o objektima i posteljama u ruralnom dijelu grada gdje iz tablice 2 možemo vidjet kako u ruralnom području 2020. godine postoje 24 objekta za prihvat turista sa ukupno 172 postelje. Ovdje valja izdvojiti apartmane i kuće za odmor koji su daleko najzanimljiviji turistima sa ukupno 18 objekata, 9 svaki, i 81 posteljom za prihvat turističkih posjetitelja.

Tablica 2. Broj objekata i broj postelja u ruralnom dijelu Grada Velike Gorice u 2020. godini

Vrsta objekta	Broj objekata	Broj postelja
Hoteli	1	36
Prenoćište	1	16
Sobe u domaćinstvu	4	39
Apartmani	9	31
Kuće za odmor	9	50
Ukupno	24	172

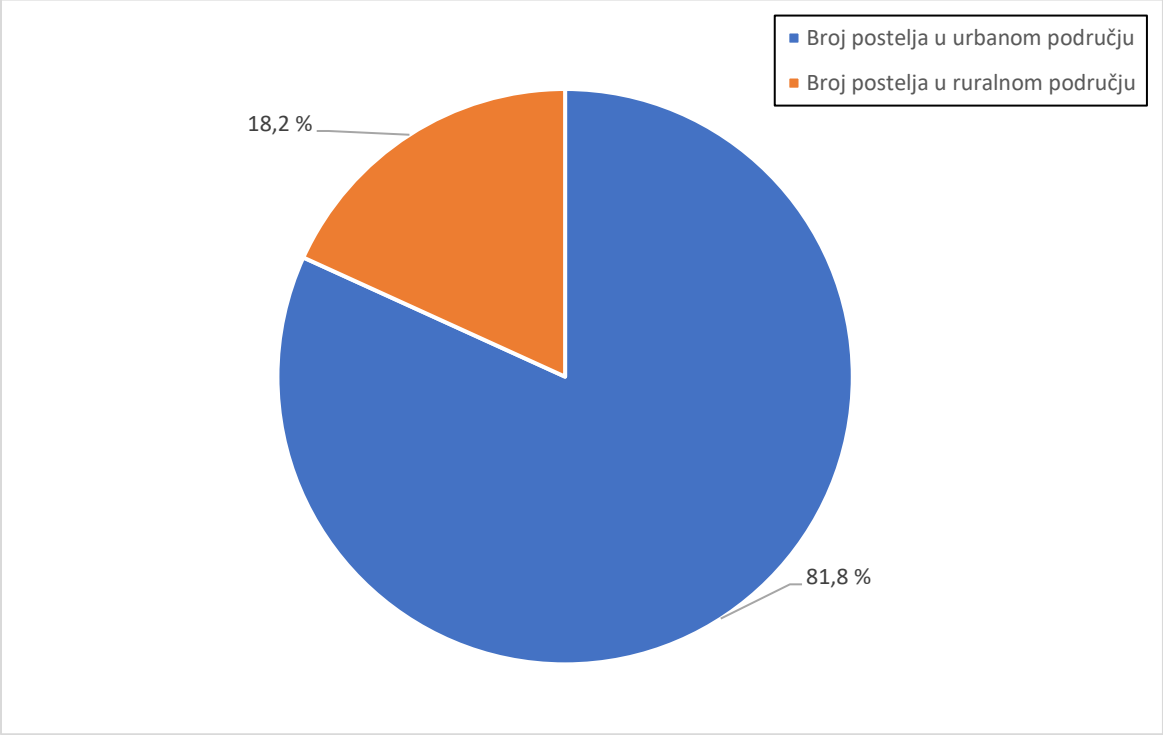
Izvor: Turistička zajednica grada Velike Gorice, 2022h

Pažnju treba još obratiti i na udjele objekata i postelja u ruralnom području u odnosu na ukupan broj istih na području cijeloga grada. Prema tom sa slika 6 i 7 možemo vidjeti da je udio objekata na ruralnom području svega 22,4 %, a udio postelja još manjih 18,2 % što nam govori o toma kako je Grad Velika Gorica velikom većinom orijentiran na prihvat turista u samome naselju Velika Gorica te da se iz njega kao baze putuje na lokacije u ruralnom području ili na lokacije unutar garda Zagreba.

Slika 6. Postotni udio objekata na ruralnom području Grada Velike Gorice 2020. godine

Izvor: Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022.

Slika 7. Postotni udio postelja u ruralnom području Grada Velike Gorice 2020. godine

Izvor: Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022.

6. RAZVOJ RURALNOG TURIZMA

Kao što je već ranije rečeno ruralni turizam se u Republici Hrvatskoj počeo razvijati po završetku Domovinskoga rata samim time se i ruralni turizam Grada Velike Gorice počeo isto tako razvijati u tome periodu. Glavna zapreka danjeg razvoja ruralnog turizma na području Grada Velike Gorice je ta što se pojam ruralni turizam u puku najčešće povezuje sa pojmom Agrarnog turizma, a istina ne može biti dalje. Samim time dolazi do prirodnog udaljavanja i smanjene želje za razvitkom istih kod stanovnika koji bi uz grad trebali biti i glavni pokretački ruralnog turizma.

6.1 Pregled ruralnog turizma u Gradu Velikoj Gorici

Ruralni turizam na području Grada Velike Gorice uglavnom je baziran na vrstama sportskog i rekreacijskog turizma kao što su planinarenje, cikloturizam, lov i ribolov, jahanje, aeronautika, *paintball*, skijanje na vodi, te na kulturni turizam i u manjoj mjeri vjerski turizam koji je uglavnom povezan sa kulturnim turizmom. Turistička zajednica također nudi nekoliko mogućih izleta koji pokazuju život u Turopoljskom kraju.

6.1.1 Izleti

Turistička zajednica u svojoj ponudi trenutno ima 4 cjelodnevna izleta čiji je cilj upoznati turiste, koji nisu upoznati sa ovim područjem, sa područjem Grada Velike Gorice njegovom prošlošću načinom života i kulturom.

Prvi od tih izleta naziva se „Bogatstvo životopisne baštine Turopolje“ čiji je glavni cilj upoznati turista sa poviješću Turopolja i njegovom baštinom od kapele sv. Barbare pa sve do ručka i nastupa KUD-a (TZVG, 2022i).

Slijedeći izlet naziva „Plemenita općina Turopoljska“ nadograđuje na prošli izlet sa posjetom Donjoj Lomnici i kuriji Modić-Bedeković, najbolje očuvanoj kuriji, te posjetom starom gradu Lukavcu, jedinoj utvrdi na području Turopolja (TZVG, 2022j).

Treći izlet u ponudi naziva „Doživljaj turopoljskog sela“ je prvi pravi u potpunosti ruralni izlet čiji je glavni cilj upoznati turista sa životom i običajima na selu. Izlet posjećuje obrt izrade tamburica posjet kapeli Sv. Ivana Krstitelja, posjed čardacima te prikaz „Turopoljske mladečke“, skraćeni oblik Turopoljske svadbe koja je posebnost ovoga kraja jer je običaj dolazak po mladenku trajao tri dana (TZVG, 2022k).

Posljednji izlet koji se naziva „Čarobne zaštitnice Turopolja“ čiji je cilj upoznati turista sa kapelama ovoga kraja. Samim time ovaj izlet spada i pod vrstu vjerskog turizma što dovodi do širenja potencijalnog tržišta i samim time većeg broja posjetitelja (TZVG, 2022l).

6.1.2 Kulturni turizam

Kulturni turizam na području Grada Velike Gorice uglavnom se razvio oko posjete antičkog grada Audantonije blizu naselja Šćitarjeva, te posjetima Donjoj Lomnici i kuriji Modić-Bedeković te posjete starom gradu Lukavcu. Nažalost samim time kulturni turizam koji ima jako puno za ponuditi na području grada je relativno zanemaren, većina manifestacija uglavnom je fokusirana na već etablirane lokacije, dok većina ostalih lokaliteta padaju u zaborav. Primjer tome su čardaci u naselju Mraclin koji su jako slabo naglašeni na stranicama turističke zajednice ili priredbe kulturno umjetničkih društava koje uopće nisu navedene na stranicama turističke zajednice i samim time moraju se boriti za sebe te ostaju slabije posjećen. Kulturni turizam jedna je od grana koja je daleko od valorizirane u ruralnom području grada te samim time može doprinijeti većem broju novih turističkih posjeta.

6.1.3 Vjerski turizam

Vjerski turizam također je grana turizma koja nije u potpunosti valorizirana. Sa preko 20-ak drvenih kapelica i crkava na ovome području šanse za razvoj vjerskog turizma su jako velike. Osim kapelica Sv. Barbare u Velikoj Mlaci i kapele Sv. Ivana Krstitelja u Buševcu većina ostalih kapela nije valorizirano. Što se pak tiče crkava jedina u potpunosti valorizirana je crkva Navještenja Blažene Djevice Marije u Vukovini (Živoder i dr., 2012.).

6.1.4 Planinarenje, izviđaštvo i cikloturizam

Planinarenje i ravnica pojmovi su koji ne idu zajedno, ali kada imate raznoliki reljef kao što je jugozapadni dio Grada Velike Gorice ni planinarenje nije preveliki korak. Trenutno na području grada funkcionira jedan planinarski klub „Horizont VG“, a iskorištenost prirodnih ljepota također se može iskusiti kroz izviđaštvo te šetnje kroz šume Turopoljskog luga (TZVG, 2022m).

Cikloturizam predstavlja glavnu nit vodilju razvoja ruralnog turizma u cijeloj Zagrebačkoj županiji, pa tako i u Gradu Velika Gorica cikloturizam ima veliku važnost (Živoder i dr., 2016.). Danas na području grada pronalazimo dvije biciklističke rute sa ukupno 8 staza i 35 kilometara dužine koje mogu zadovoljiti svakoga od iskusnih biciklista do amatera. Kako bi povećali interes za cikloturizam grad svake godine organizira amatersku biciklističku utrku Tour-de-Tur čiji je glavni cilj pokazati ljepote Turopoljskog kraja (TZVG, 2022n).

6.1.5 Lov i ribolov

Prirodno bogatstvo Grada Velike Gorice također se može vidjeti i u bogatstvu šuma koje su odlična lokacija za lov. Na području Grada Velike Gorice u funkciji je 20-ak lovačkih društava koji funkcioniraju na 50 000 hektara aktivnog lovišta, na kojim turisti mogu steći iskustvo i učiti o lovu (TZVG, 2022o).

Ribolov je još jedna grana koja je duboko utaknuta u način života stanovnika ovoga kraja pa tako i ribolovni turizam može se pokazati kao opcija pri privlačenju turista u ovo područje. Na ovome području djeluje samo jedno ribolovačko društvo ŠRU Odra (TZVG, 2022p).

6.1.6 Rekreacija

Ruralno područje Grada Velike Gorice bogato je opcijama koje turisti mogu istražiti i isprobati. Jahanje je duboku utkano u srca stanovnika ovoga kraja još od doba plemića kada je ovaj dio bio nazivan „Plemenitom općinom Turopoljskom“. Tako i danas na području grada nalazimo 5 uzgajivača i škola jahanja (TZVG, 2022r). Uz jahanje turisti se mogu iskušati u skijanju na vodi na jezeru Čiče, *paintballu* na izletištu Ključić brdo ili pogledati grad iz ptičje perspektive na letjelištu Buševec.

6.1.7 Izletišta

Izletišta predstavljaju glavnu osovinu razvoja ruralnog turizma na području Grada Velike Gorice. Izletišta su prirodne oaze u koji turist može u potpunosti osjetiti mir i prirodu koja ga okružuje te se u potpunosti okrenuti sebi i postizanju mira i odmora od buke grada i pritiska svakodnevnoga života. U Gradu Velika Gorica danas je aktivno 6 izletišta: (1) Izletište Ključić brdo nalazi se svega 10-ak kilometara od Velike Gorice i smješteno je u brežuljcima Vukomeričkih gorica te pruža turistima priliku upoznavanja sa divljim životinjama koje obitavaju na tome području, (2) Izletište Odranski ribič smjestilo se tik uz obalu rijeke Odre, 10-ak kilometara od Velike Gorice te pruža turistima ogroman prostor za odmor i rekreaciju, (3) Western ranch Cowboy smješten u naselju Markuševec Turopoljski pruža turistima pravo western iskustvo te priliku za školu jahanja i druženja sa konjima, (4) Etno kuća Novo Čiče nalazi se u mjestu Novo Čiče te je objekt koji je pod zaštitom Ministarstva kulture, a čiji je cilj upoznavanje turista sa običajima i načinom života stanovnika Turopolja, trenutno je pod obnovom i trebala bi biti ponovno otvorena krajem godine, (5) Ranch Kurilovec smjestio se u neposrednoj blizini Velike Gorice, a turistima donosi školu jahanja i druženje sa konjima, a glavnina usluge koju pružaju je iznajmljivanje prostorija za razna događanja, (6) Turopoljski grunt obitelji Dianežević posebna je prilika turistima da se upoznaju sa građevinama

turopoljskog kraja, čardak, te da provedu vrijeme u druženju sa kulturno umjetničkim društvima i upoznavanjem sa običajima Turopoljskog kraja (TZVG, 2022s).

6.2 Analiza ruralnog turizma

Za potrebe ovoga rada napravljeno je terensko istraživanje putem intervjua sa vlasnicima tri gore navedenih izletišta. Intervju su provedeni osobno sa vlasnicima te transkribirani u dokument. Intervju su odrađeni u rujnu 2020. godine na lokacijama Ključić brdo sa gospođom Marinelom Matković Nikolić, vlasnicom izletišta Ključić brod, u Kurilovcu sa gospodinom Tomislavom Stepanićem, vlasnikom Rancha Kurilovec te također u Kurilovcu sa gospođom Snježanom Dianežević vlasnicom Turopoljskog grunta obitelji Dianežević.

Kako je ruralni turizam u ovim prostorima relativna novina, odluka o otvaranju izletišta i početkom bavljenja istim nije jednostavna stoga ne čudi da su sva tri ispitanika odgovorili potpuno drugačijim odgovorima dok neki žele svoj mir i biti svoj šef „*Ugodan način života, život u prirodi, sam svoj gazda*." (*Tomislav Stepanić)* drugi su se odlučili zbog ljubavi prema tradiciji „*Zbog OPG-a, same izgradnje destinacije, kulturne baštine koju želimo očuvati, također nalazimo se na ruralnom području uzgajamo konja Hrvatskog Posavca, očuvanje gastronomije, običaja i starih zanata, okupljanje KUD-ova i OPG-ova.*(*Snježana Dianežević*).

Uz lokaciju uvijek je potrebno imati i turističku ponudu te sve tri lokacije posjećen imaju različitu ponudu „*Nudimo usluge organizacije zabava (vjenčanja, pričesti, krizme, rođendani), usluge organiziranih školskih izleta i team-buildinga, također nudimo edukativne staze i razgledavanje divljih i domaćih životinja"* (*Marinelom Matković Nikolić*),

„*Pružamo iznajmljivanje prostora, organizaciju vjenčanja i proslava, rekreacijske aktivnosti kao što su paintball (2 terena) i školu jahanja."* (*Tomislav Stepanić*),

„*Pružamo mogućnost razgledavanja objekta, zanata, okupljanja i druženja i edukacije. Imamo dvorane za vjenčanja i proslave kao i druga društvena događanja.*"(*Snježana Dianežević*), jedna stvar je svima ista, a to je da svi nude opciju iznajmljivanja prostora što prikazuje kako je gastronomija i dalje vrlo važan faktor, možda čak i važniji od samog ruralnog turizma.

Uz ponudu važan je i smještaj gostiju koji nažalost nitko od ispitanih trenutno nema te se tek kog gospođe Dianežević radi na stvaranju potrebnih kapaciteta „*...ali uređujemo upravo spavaće prostore koji će sadržavati 20 postelja.*" (*Snježana Dianežević*), samim time sve lokacije su jednodnevni što podiže važnost izletničkog turizma.

Po pitanju posjetitelja većinom se radi o lokalnim gostima sa područja Grada Velike Gorice „*Posjećuju nas najviše lokalno stanovništvo sa područja Zagrebačke županije i Grada Zagreba. Najviše dolaze obitelji sa djecom.*" (*Marinelom Matković Nikolić*), ali dolaze

posjetitelji i izvana „*Najviše nas posjećuju lokalni turisti, ali dolaze nam i veliki broj stranih turista pogotovo iz Njemačke i Austrije, evo baš smo imali 2 autobusa Austrijskih turista koji su bili u posjeti imanju.*“ (*Snježana Dianežević*), što dalje naglašava važnost i blizina grada Zagreba, dok za strano tržište ovo još uvijek nije atraktivna lokacija.

Što se tiče mogućnosti posjete izletištima svi su otvoreni cijele godine uglavnom uz najavu „*Otvoreni smo cijele godine na dogovor, znači kada nam se ljudi najave mi dođemo otvorimo i pokažemo im imanje, ako je najava ranija onda pripremimo i nekakvi zabavni i poučni sadržaj.*“ (*Snježana Dianežević*), petak i vikendi su značajni zbog većeg broja posijetitelja i gostiju „*Otvoreni smo cijele godine, petak plus vikendi. Razlog tomu je najveći promet imamo te dane, ranije smo malo improvizirali sa ostalim danima, ali smo zaključili kako nam se petak i vikend najviše isplate. Najviše smo popunjeni krajem školske godine i ljeti.*“ (*Marinelom Matković Nikolić*).

Što se tiče promoviranja svi ispitani se promoviraju putem društvenih mreža i web stranica „*Otvoreni smo 18 godina tako da se više aktivno ne promoviramo, većina promocije radi se preko Facebook-a i naše web stranice dok smo prije znali često stavljati oglase u novine radio i televiziju. Sad veliki broj ljudi zna za nas tako da nemamo potrebe za velikom promocijom.*“ (*Marinelom Matković Nikolić*).

Po pitanju na zalaganjima grada vidimo ustvari pravo stanje ruralnog turizma na području Grada Velike Gorice „*Nisam zadovoljna, grad nas uopće ne podržava, često sam imala sastanke sa gradonačelnikom i ljudima iz turističkih zajednica koji nam uvijek nešto obećavaju, ali na kraju to samo tako i ostane.*“ (*Snježana Dianežević*),

„*Da vam iskreno kažem nisam zadovoljna, grad ulaže izuzetno malo za turizam, naravno to je sada i do buđeta grada, ali prema svim razvojnim strategijama koje su napravljene grad je jako malo uložio u njihovo ispunjavanje. Na primjer tražim već dulje vrijeme od grada da naprave biciklističku stazu Velika Gorica – Velika Buna, ne zbog sebe već zbog sigurnosti pošto mnogi ljudi iz Zagreba znaju doći do nas biciklom, a biciklistička staza ne postoji.*“ (*Marinelom Matković Nikolić*),

„*Nismo zadovoljni zalaganjima grada za turizam, nitko nas iz grada nikada nije kontaktirao, a ni mi se baš nismo informirali što grad radi, a na naše molbe da se postavi putokaz grad se oglušio.*“ (*Tomislav Stepanić*),

prema mišljenjima vlasnika turističkih objekata grada uopće ne ulaže u njihovu promociju, oglašava se na molbe, a na sastancima se obećanja daju, a na kraju se ne ispunjavaju, time možemo doći do zaključka da Grad Velika Gorica ne mari baš puno za razvoj ruralnog turizma

što je suprotno onome što godinama naglašavaju u svoji planovima i programima za razvoj turizma.

Uz sve ovo za podizanje svoga statusa vlasnicima ne treba jako puno stvari prema njima najviše bi željeli veća zalaganja od strane grada ili sitnice kao što je putokaz kako bi ih gosti lakše pronašli „*Trebala bi nam podrška turističkih zajednica grada i županije te podrška samoga grada. Sve manifestacije koje se odvijaju ovdje (Turopoljsko Jurjevo, Turopoljska Svadba) mi financiramo iz vlastitog džepa bez pomoći grada i turističkih zajednica.*“ (*Snježana Dianežević*),

„*Najviše bi trebali putokaz da nas gosti lakše mogu pronaći pošto se nalazimo na malo daljoj lokaciji koja nije na glavnoj cesti.*“ (*Tomislav Stepanić*).

Iz svega ovdje navedenog dolazimo do zaključak da je ruralni turizam na području Grada Velike Gorice zapostavljen, grad očekuje poduzetnike i privatnike da pokrenu turizam, a sa druge strane grad prema mišljenju mnogih ne radi dovoljno da potpomogne razvoju turizma.

7. SWOT ANALIZA RURALNOG TURIZMA

Na osnovi faktora razvoja i prikaza razvoja ruralnog turizma na području Grada Velike Gorice uz korištenje Strategija turističkog razvoja grada Velike Gorice s akcijskim planom (2012.) napravljena je SWOT analiza.

7.1 Snaga (eng. *Strengths*)

Glavna snaga razvoja ruralnog turizma na području Grada Velike Gorice su bogata prirodna bogatstva flore i faune, prekrasne šume hrasta lužnjaka u Turopoljskom lugu i hrasta kitnjaka u Vukomeričkim goricama, bogata tradicija uzgoja konja, bogata kulturna i povijesna baština, od Audantonije preko kurija i čardaka, drvenih kapelica pa sve do KUD-ova i njihovih aktivnosti. Također velika snaga ovoga područja je i blizina glavnoga grada Zagreba te odlična prometna povezanost ovoga područja sa glavnim gradom. Ne smije se zaboraviti i na važnost međunarodne zračne luke Franjo Tuđman koja može dovesti ogromnu količinu stranih gostiju na ovo područje.

7.2 Slabosti (eng. *Weaknesses*)

Glavni nedostaci ovoga područja su nedovoljna valoriziranost kulturne i povijesne i prirodne baštine, mali broj smještajnih kapacitet u ruralnom području grada, neupoznatost stanovnika sa značenjem ruralnog turizma, slaba uključenost grada u razvoj ruralnog prostora. Sve ovo doprinosi slaboj razvijenosti ruralnog prostora, a samim time i ruralnog turizma.

7.3 Prilike (eng. *Opportunities*)

Glavne prilike razvoju ruralnog turizma na području Grada Velike Gorice dakako leže u očuvanosti prirode, te iskorištavanju iste i njenom potpunom valorizacijom. Ne treba zaboraviti i na etabliranje drvene arhitekture Turopolja kao jedinstvene atrakcije (Živoder i dr., 2012.). Iskorištavanje prepoznatljivosti KUD-a Seljače sloge Buševec sa svjetske smotre KUD-ova i brendiranje koje iz toga proizlazi.

7.4 Prijetnje (eng. *Threats*)

Jedna od glavnih snaga Velike Gorice je blizina grada Zagreba, ali to je ujedno i najveća prijetnja danjeg napretka ne samo ruralnog turizma već i svih ostalih vrsta turizma na području grad. Samim time blizina grada Zagreba se treba pametno iskoristiti, a ne se u potpunosti oslanjati na nju što može prouzročiti negativne utjecaje kasnije. Važna prijetnja ovom području također proizlazi iz slabe potpore grada prema razvoju turizma. Prirodno bogatstvo još je jedna od snaga koju pruža ovaj kraj, ali i ta se snaga može pretvoriti u prijetnju u slučaju bilokakve ekološke katastrofe sva prirodna bogatstva mogu biti uništena.

Tablica 3. SWOT analiza ruralnog turizma na području Grada Velike Gorice

SNAGA	**SLABOSTI**
• prirodna bogatstva • kulturna i povijesna baština • prometni povezanost • blizina grada Zagreba • KUD-ovi • Međunarodna zračna luka Franjo Tuđman	• slaba valorizacija prirodne i kulturne baštine • neupoznatost stanovništva sa pojmom ruralnog turizma • slaba uključenost grada
PRILIKE	**PRIJETNJE**
• očuvanost prirodne raznolikosti • valorizacija prirodne baštine • etabliranje drvene arhitekture • brend KUD-a Seljačke sloge Buševec	• blizina grada Zagreba • slaba uključenost grada u razvoj ruralnog turizama • ekološka katastrofa

Izvor: prema Živoder i dr., 2012.

8. ZAKLJUČAK

Turizam danas predstavlja najprofitabilniju i najatraktivniju granu gospodarstva u Republici Hrvatskoj. Samim time uz već etablirani turizam „sunca i mora“ ruralni turizam sam se nameće kao slijedeći logičan korak za danji razvoj i bogaćenje turističke ponude Hrvatske. Bogatstvo prirodnom i kulturnom baštinom je u Hrvatskoj ogromno, te je prava šteta da samo određeni dijelovi Hrvatske, Međimurje, Slavonija, Branja i Istra, prepoznaju tu važnost.

Područje Grada Velike Gorice predstavlja ogromni prostor prepun kulturnih bogatstava ostalih iz doba „Plemenite općine Turopoljske“, a prirodna baština je jedna od rijetkih netaknutih dijelova ovoga kraja koji je uvijek ima dobar odnos sa prirodom. Iako se ruralni turizam na našem području počeo razvija odmah po završetku Domovinskog rata jako je vidljivo da je ruralni turizam u Gradu Velikoj Gorici još uvijek u svojim začeci. Valorizacija prirodnih i kulturnih resursa je tek u svojim začeci, ako maknemo Andautoniju, kuriju Modić-Bedeković i stari grad Lukavec. Slaba uloga i želja grada za razvojem ruralnog turizma jako je vidljiva, a nezadovoljstvo vlasnika turistički lokaliteta postaje sve jasnija. Plan i program za razvoj ruralnog turizma postoji ne samo na gradskoj razini već i na županijskoj, ali nažalost implementiranje toga plana još uvijek nismo vidjeli. Slaba edukacija lokalnog stanovništva po pitanju ruralnog turizma ponovno postavlja veliki problem, kroz razgovor sa vlasnicima turističkih imanja shvatio sam da neki uopće ne znaju što je ruralni turizam te sebe čak ne smatraju da se bave ruralnim turizmom jer se ne bave agrarnim turizmom.

Grad Velika Gorica po broju stanovnika 6. je grad u Republici Hrvatskoj, ali unatoč tomu njena prirodna baština je netaknuta i prilike za njenu valorizaciju su iznimne. Iz svega ovoga treba zaključi da sa edukacijom lokalnog stanovništva, većom angažiranošću grada i brendiranjem lokacija i običaja, šanse za razvoj i napredak ruralnog turizma su fantastične, samim time razvoj ruralnog turizma na ovome području i njegova snaga može postati jedna od blistavih točaka ovog povijesnoga kraja.

LITERATURA

Demonja, D., Baćac, R., 2013: Ruralna graditeljska baština u funkciji turističke ponude Hrvatske, *Podravina* 12 (23), 133-149.

Grgić I., Hadelan L., Krznar S., Zrakić M., 2017.: Could rural tourism revitalize areas in Croatia?, *Agroeconomia Croatica,* 7 (1), 98-108

Irshad, H., 2010: Rural Tourism - an overview, Deptartment of Agriculture and Rural Development. Rural Development Division, Government of Alberta, Edmonton, Canada.

Lukić, A., 2002.: Turizam na seljačkim gospodarstvima u Hrvatskoj, *Dela* 17, 214-229.

Šterc, S., 1979.: Kanal Sava - Odra -Sava kao objekt obrane Zagreba od poplava, *Hrvatski geografski glasnik,* 41.-42. (1.), 97-115.

Živoder S., Čorak S., Ivandić N., Klarić Z., Krešić D., Marušić Z., 2016.: Strategija turističkog razvoja Zagrebačke županije (do 2025. godine), Institut za turizam, http://www.visitzagrebcounty.hr/wordpress/wp-content/uploads/2013/09/STRATEGIJA-TURISTI%C4%8CKOG-RAZVOJA-ZAGREBA%C4%8CKE-%C5%BDUPANIJE-DO-2025.-GODINE-.pdf (9.2.2022.)

Živoder, S., Čorak S., Klarić Z., Krešić D., Horak S., 2012.: Strategija turističkog razvoja grada Velike Gorice s akcijskim planom, Institut za turizam, http://www.tzvg.hr/uploads/content/221/document/1/strategija_velika_gorica.pdf (9.2.2022.)

IZVORI

Državna geodetska uprava (DGU), 2016: Središnji registar prostornih jedinica RH (GIS shapefileovi), Zagreb

Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ), 2020: Srednje mjesečne vrijednosti i ekstremi za Zagreb Maksimir u razdoblju 1949-2018, https://meteo.hr/klima.php?section=klima_podaci&param=k1&Grad=zagreb_maksimir (9.2.2022.)

Državni zavod za statistiku (DZS), 2013: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine: stanovništvo prema starosti i spolu, po naseljima, www.dzs.hr (16. 1. 2022.).

Državni zavod za statistiku, 2022.: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine: stanovništvo prema starosti i spolu, po naseljima (9.2.2022.)

Geofabrik, 2022: OpenStreetMap Dana Extracts, https://download.geofabrik.de
gorica.hr, 2022.: Autobusni promet, http://www.gorica.hr/autobusni-promet/ (9.2.2022.)

Hrvatske željeznice putnički prijevoz, 2022.: Vozni red Sisak - Zagreb Glavni Kolodvor, https://prodaja.hzpp.hr/en/Ticket/Journey?StartId=72901&DestId=72480&ReturnTrip=false&DepartureDate=2022-02-10&ReturnDepartureDate=2022-02-10 (9.2.2022.)

Hrvatske željeznice putnički prijevoz, 2022.: Vozni red Zagreb Glavni Kolodvor – Sisak, https://prodaja.hzpp.hr/en/Ticket/Journey?StartId=72480&DestId=72901&DepartureDate=2022-02-10&DirectTrains=True&Class=2&ReturnTrip=False&Passenger1Count=1&Passenger2Count=0&Benefit1Id=11 (9.2.2022.)

Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, 2020. : Turizam u brojkama 2020., https://www.htz.hr/sites/default/files/2021-06/HTZ%20TUB%20HR_%202020_0.pdf (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022a : Prirodna bogatstva Turopolja, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/prirodna-bogatstva-turopolja/251?c=28 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022b: Vrata od krča, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/vrata-od-krca/236?c=27 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022c: Stari grad Lukavec, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/stari-grad-lukavec/237?c=27 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022d: Arheološki park Andautonija, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/arheoloski-park-andautonija/238?c=27 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022e: Drveno graditeljstvo, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/drveno-graditeljstvo/235?c=27 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022f: Turopoljsko Jurjevo, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/turopoljsko-jurjevo/220?c=49 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022g: Perunfest, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/perunfest/227?c=3 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022h: Smještaj, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/smjestaj/31?c=31 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022i: Bogatstvo živopisne baštine Turopolja, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/bogatstvo-zivopisne-bastine-turopolja/427?c=33 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022j: Plemenita općina Turopoljska, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/plemenita-opcina-turopoljska/426?c=33 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022k: Doživljaj turopoljskog sela, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/dozivljaj-turopoljskog-sela/425?c=33 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022l: Čarobne zaštitnice Turopolja, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/carobne-zastitnice-turopolja/423?c=33 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022m: Planinarenje i izviđači, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/planinarenje-i-izvidaci/248?c=64 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022n: Biciklizam, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/biciklizam/247?c=64 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022o: Lov, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/lov/245?c=64 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022p: Ribolov, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/ribolov/246?c=64 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022r: Jahanje, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/jahanje/243?c=64 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Grada Velike Gorice, 2022s: Izletište – oaze mira i tišine, http://www.tzvg.hr/sadrzaj/pregled/izletista-oaze-mira-i-tisine/250?c=64 (9.2.2022.)

Turistička zajednica Zagrebačke županije, 2021.: Godišnje izvješće o izvršenju zadaća, analiza i procjena ostvarenja programa rada i financijskog plana za 2020., http://www.tzvg.hr/uploads/content/221/document/1/godinje_izvjee_za_2020.pdf (9.2.2022.)

Zagreb Airport, 2022.: Statistika za 2021. godinu, https://www.zagreb-airport.hr/poslovni/b2b-223/statistika/statistika-za-2021-godinu/667 (9.2.2022.)

PRILOZI

PITANJA ZA INTERVJU

Prvostupnički rad na temu: Ruralni turizma na području Grada Velike Gorice

Izradio: Luka Modrić

1. Zašto ste se odlučili za ruralni turizam?
2. Kakvu turističku ponudu pružate?
3. Kakva ste lokacija jednodnevna ili višednevna i zašto?
4. Imate li mogućnost smještaja turista, i ako imate koliki su to smještajni kapaciteti?
5. Koja vrsta turista najčešće posjećuje vaš lokalitet?
6. Jeste li otvoreni cijele godine ili ciljate na određene mjesece u kojima imate veći broj posjetitelja i zašto?
7. Kako se promovirate?
8. Jeste li zadovoljni sa zalaganjima i ulaganjima Grada za razvoj turizma?
9. Što biste trebali da podignete svoj status na turističkoj karti?

Popis slika i tablica

Slika 1.: Položaj Grada Velike Gorice…….2
Slika 2. Klimatski dijagram grada Zagreba…….5
Slika 3. Dolasci noćenja turista u Grad Veliku Goricu 2012. – 2020. godine…….10
Slika 4. Prosječni boravak turista u Gradu Velikoj Gorici od 2012. – 2020. godine……...11
Slika 5. Turistički dolasci prema podrijetlu u Gradu Velika Gorica od 2012. do 2020. godine..12
Slika 6. Postotni udio objekata na ruralnom području Grada Velike Gorice 2020. godine…….14
Slika 7. Postotni udio postelja u ruralnom području Grada Velike Gorice 2020. godine……....14

Tab 1. Broj objekata i postelja na području Grada Velike Gorice od 2012. do 2020. godine….12
Tab 2. Broj objekata i broj postelja u ruralnom dijelu Grada Velike Gorice u 2020. godini…13
Tab 3. SWOT analiza ruralnog turizma na području Grada Velike Gorice……21